

2 - De aangifte van een misdrijf en mijn rechten tijdens het onderzoek of het proces

Hoe geef ik een misdrijf aan?

Slachtoffers van een strafbaar feit kunnen aangifte doen (een klacht indienen):

- bij de Luxemburgse politie;
- bij de openbare aanklager voor het betrokken gebied.

Hoewel iedereen aangifte van een strafbaar feit kan doen, moeten slachtoffers die als civiele partij aan de procedure willen deelnemen persoonlijk of via hun advocaat een klacht indienen.

Slachtoffers kunnen ook particuliere vervolging tegen de dader instellen bij de politierechtbank of een strafkamer van de districtsrechtbank.

De klacht moet worden ingediend in een van de officiële talen van Luxemburg, te weten Luxemburgs, Frans of Duits. Slachtoffers die geen van deze drie talen spreken, hebben recht op een gratis tolk. De klacht moet bij voorkeur schriftelijk worden ingediend en is niet aan een bepaald vormvereiste gebonden. In de klacht moeten de volgende gegevens zijn opgenomen:

- de naam, voornaam, geboortedatum en geboorteplaats, het beroep en de woonplaats van de klager;
- de gebeurtenis die de geleden schade heeft veroorzaakt;
- de aard van de schade.

De termijn waarbinnen het slachtoffer een klacht moet indienen, hangt met name af van de verjaringstermijn van het delict. De termijn varieert van één tot tien jaar.

Hoe kom ik er achter wat de stand van zaken is?

Slachtoffers hebben het recht om:

- automatisch te worden geïnformeerd wanneer hun zaak wordt gesloten en over de redenen daarvan;
- op verzoek te worden geïnformeerd dat in hun zaak een gerechtelijk onderzoek is gestart;
- op verzoek te worden geïnformeerd over de stand van de strafprocedure;
- door het openbaar ministerie automatisch te worden geïnformeerd over de datum van de zitting waarop hun zaak wordt behandeld;
- op verzoek informatie te ontvangen over een definitieve uitspraak in de vervolging.

Wanneer de klacht bij de openbare aanklager wordt ingediend, zal deze binnen 18 maanden na ontvangst van de klacht of de beschuldiging het slachtoffer informeren over alle maatregelen die in het vervolg daarop zijn genomen, waaronder eventueel de sluiting van de zaak en de achterliggende reden.

Kom ik in aanmerking voor rechtsbijstand (tijdens het onderzoek of tijdens het proces)? Onder welke voorwaarden?

Om de toegang tot de rechter te waarborgen wanneer slachtoffers niet over voldoende middelen beschikken, met name wat het gegarandeerde minimuminkomen betreft, hebben zij recht op gratis volledige juridische ondersteuning om hun belangen te behartigen. Deze bijstand wordt verleend door de Orde van Advocaten als slachtoffers erom vragen en als zij:

- Luxemburgs onderdaan zijn;
- vreemdeling zijn en toestemming hebben zich in het land te vestigen;
- onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie (EU);
- vreemdeling zijn die op het gebied van rechtsbijstand aan een Luxemburgse onderdaan is gelijkgesteld op grond van een internationaal verdrag.

Om de financiële middelen te bepalen, wordt het totale bruto-inkomen en het totale vermogen in aanmerking genomen, alsmede het inkomen van personen die deel uitmaken van hetzelfde huishouden. Buiten het geval van beperkte middelen kunnen slachtoffers ook rechtsbijstand krijgen als een beroep daarop wordt gerechtvaardigd door ernstige redenen die met hun sociale, materiële of gezinssituatie verband houden.

Een aanvraag voor rechtsbijstand moet worden gedaan met gebruikmaking van een vragenlijst die verkrijgbaar is bij de Centrale dienst voor welzijnzorg (*Service central d'assistance sociale*) (<http://www.guichet.public.lu/citoyens/fr/organismes/service-central-assistance-sociale/index.html>). De vragenlijst moet door het slachtoffer worden ondertekend en aan de territoriaal bevoegde voorzitter van de Orde van Advocaten (Diekirch of Luxemburg) worden toegezonden.

In de vragenlijst moeten met name de volgende gegevens worden vermeld:

- de identiteit (naam, voornamen, geboortedatum en geboorteplaats, beroep, woonplaats, burgerlijke staat, nationaliteit) van het slachtoffer;
- de aard van het geschil waarvoor om rechtsbijstand wordt verzocht;
- de gezinssituatie van het slachtoffer;
- de [financiële situatie](#) van het slachtoffer.

Slachtoffers kunnen ook de naam invullen van de advocaat/advocaten die zij op grond van de rechtsbijstandsregeling toegewezen willen krijgen of, in voorkomende gevallen, de naam van de advocaat die op dat moment aan hen is toegewezen.

Documenten die door de slachtoffers bij de aanvraag moeten worden gevoegd:

- een kopie van hun identiteitsdocument;
- een [bewijs van inschrijving bij het Gemeenschappelijke Centrum voor de sociale zekerheid](#) (*Centre Commun de la Sécurité Sociale - CCSS*), ook voor personen die tot hun huishouden behoren;
- voor de betrokkene en elk lid van het huishouden: salarisstroken (of een inkomensverklaring van het CCSS), opgaven van het gegarandeerde minimuminkomen, opgaven van de werkloosheidsuitkering of pensioenuitkering of andere opgaven over de laatste drie maanden waarop de brutobedragen zijn vermeld (bankafschriften zijn niet voldoende);
- een nulsaldoverklaring van het Nationale solidariteitsfonds (*Fonds national de solidarité*) voor elk lid van het huishouden als het huishouden geen vergoeding uit het fonds ontvangt;
- als het huishouden een onderhoudsuitkering ontvangt of betaalt, een document waaruit het ontvangen of betaalde bedrag blijkt (bijvoorbeeld bankafschriften over de laatste drie maanden);
- een door de Luxemburgse belastingdienst (*Administration des contributions directes*) afgegeven verklaring van eigendom of niet-eigendom van onroerend goed voor elk lid van het huishouden;
- waar van toepassing, bewijsstukken voor de eigendom van onroerend goed in het buitenland;
- bewijsstukken van roerende goederen (contant geld, spaarrekeningen, aandelen, obligaties enz.);
- als het huishouden huurder is, een kopie van de huurovereenkomst en huurkwitanties over de laatste drie maanden;
- als het huishouden een hypotheek aflost, een bewijs van betaling van het maandelijkse bedrag;
- bewijsstukken van de inkomsten uit onroerende en roerende goederen;
- documenten die verband houden met de betrokken zaak.

Kan ik aanspraak maken op onkostenvergoeding (voor deelname aan het onderzoek/het proces)? Onder welke voorwaarden?

Nadat is gecontroleerd dat de middelen ontoereikend zijn, zal de toekenning of weigering van rechtsbijstand door de voorzitter van de Orde van Advocaten of het daartoe door de voorzitter gemachtigde lid worden meegedeeld per gewone post als de rechtsbijstand is toegekend en per aangetekende brief als deze is geweigerd. De voorzitter wijst de advocaat aan die door het slachtoffer vrijelijk is gekozen of, als er geen keuze is gemaakt of de voorzitter

de keuze niet passend acht, een toegewezen advocaat.

Notarissen en gerechtsdeurwaarders worden door de rechter bij wie de zaak aanhangig is, ambtshalve aangewezen binnen het kader van de rechtsbijstand.

Als rechtsbijstand wordt toegekend tijdens de procedure, worden de door het slachtoffer gemaakte kosten vergoed.

Niet-vergoede kosten

Als het slachtoffer rechtsbijstand ontvangt en tot betaling van de kosten wordt veroordeeld, komen deze ten laste van de staat.

In strafzaken dekt de rechtsbijstand niet de kosten en boetes die worden opgelegd aan personen die zijn veroordeeld.

Kan ik beroep instellen als mijn zaak wordt afgesloten voordat er een proces plaatsvindt?

Als een zaak wordt gesloten voordat er een proces plaatsvindt, worden in de kennisgeving de voorwaarden vermeld waaronder slachtoffers een procedure kunnen inleiden door particuliere vervolging of een civiele vordering in te stellen.

Als de sancties voor de misdrijven strafrechtelijke of correctionele sancties zijn, wordt in de kennisgeving vermeld dat de slachtoffers zich tot de procureur-generaal kunnen wenden, die het recht heeft de openbare aanklager opdracht tot vervolging te geven.

Als de raadkamer (*Chambre du conseil*) beslist om de strafzaak niet aanhangig te maken bij een rechter die over de schuld van de vermeende dader zou beslissen, kunnen slachtoffers beroep instellen bij de raadkamer van het Hof van Beroep. Zij hebben derhalve het recht verzoeken en opmerkingen bij deze kamer in te dienen.

Als de raadkamer op feitelijke en niet op juridische gronden beslist de zaak niet te vervolgen, kunnen slachtoffers zich nog steeds tot de burgerlijke rechter wenden om schadevergoeding te verkrijgen.

Kan ik betrokken worden bij het proces?

Net als tijdens het onderzoek kunnen slachtoffers aan de procedure deelnemen zonder bijzondere status of als civiele partij.

Slachtoffers kunnen zowel openbare als niet-openbare zittingen bijwonen, maar alleen wanneer zij als getuige worden gedagvaard. Zij kunnen ook als getuige worden opgeroepen voor de mondelinge behandeling. Daartoe ontvangen zij een schriftelijke dagvaarding van de openbare aanklager en moeten zij zowel de vragen van de rechter als de vragen van de advocaat van de tegenpartij beantwoorden. Tijdens het proces zitten de slachtoffers achter in de rechtszaal om rechtstreeks contact met de verdachte te vermijden.

De civiele partijen ontvangen een schriftelijke dagvaarding voor de mondelinge behandeling. Zij hebben ook het recht om openbare en niet-openbare zittingen bij te wonen en moeten aanwezig zijn om hun verzoeken in te dienen. In beginsel interveniëren zij na het horen van de getuigen. Daarnaast mogen zij hun zaak laten bepleiten op alle punten die verband houden met hun civiele belangen en kunnen zij een getuigenis afleggen over de feiten.

Wat is mijn officiële rol binnen het rechtsstelsel? Heb ik bijvoorbeeld de hoedanigheid van slachtoffer, getuige, burgerlijke partij of particuliere aanklager, of kan ik daarvoor kiezen?

Uw officiële rol binnen het rechtsstelsel is die van slachtoffer zonder bijzondere status. Slachtoffers hebben het recht zich als civiele partij in de procedure te voegen.

Wat zijn mijn rechten en plichten in deze hoedanigheden?

Slachtoffers hebben met name het recht:

- op het gebruik van een taal die zij begrijpen of anders om gebruik te maken van een tolk als zij een klacht indienen bij de politie;
- op een gratis kopie van de klacht en de documenten die zij hebben ingediend ter ondersteuning van de klacht;
- op een ontvangstbewijs in een door hen begrepen taal waarin het dossiernummer en de datum en plaats van hun klacht zijn vermeld en op een bevestiging van de ontvangst van de klacht die zij bij de openbare aanklager hebben ingediend;
- te worden bijgestaan of vertegenwoordigd door een advocaat;
- automatisch te worden geïnformeerd wanneer hun zaak wordt gesloten en over de redenen daarvan;
- op verzoek te worden geïnformeerd dat in hun zaak een gerechtelijk onderzoek is gestart;
- op verzoek te worden geïnformeerd over de stand van de strafprocedure;
- door de vervolgende instanties automatisch te worden geïnformeerd over de datum van de zitting waarop hun zaak wordt behandeld;
- op verzoek informatie te ontvangen over een definitieve uitspraak in de vervolging;
- de rechter in kort geding te verzoeken om een voorlopige toewijzing, mits de aansprakelijkheid van de andere partij niet serieus in twijfel kan worden getrokken.

Civiele partijen hebben tevens het recht om:

- schadevergoeding te vorderen van de verdachte;
- bij het door de onderzoeksrechter gelaste onderzoek te worden betrokken;
- de onderzoeksrechter te vragen aanvullend onderzoek te laten uitvoeren;
- bij een kamer van de rechtbank beroep in te stellen tegen bepaalde onderzoeken die gevolgen hebben voor hun civiele belangen;
- alleen te worden ondervraagd als zij dat wensen;
- zo nodig oog in oog met de verdachte te worden gebracht;
- inzage in het dossier, ten kantore van de onderzoeksrechter, na het eerste verhoor van de verdachte en de dag vóór elk onderzoek waarvoor rechtsbijstand noodzakelijk is;
- de onderzoeksrechter te verzoeken om een kopie van het dossier wanneer het onderzoek is afgesloten;
- te verzoeken om een deskundigenrapport, verhoor van getuigen en teruggave van in beslag genomen voorwerpen;
- aanwezig te zijn bij het onderzoek van de plaats van het misdrijf.

Kan ik tijdens het proces een verklaring afleggen of getuigen? Onder welke voorwaarden?

Getuigen kunnen zittingen bijwonen en onder ede aan de rechter alles vertellen wat ze weten over de feiten. Getuigen moeten zowel de vragen van de rechter als die van de advocaat van de tegenpartij beantwoorden.

Civiele partijen kunnen hun zaak laten bepleiten op alle punten die verband houden met hun civiele belangen en kunnen een getuigenis afleggen over de feiten. Een advocaat van een civiele partij kan vragen stellen aan deskundigen en aan getuigen à décharge.

In beginsel wordt alle bewijs toegelaten, mits redelijkerwijs en op basis van ervaring kan worden aangenomen dat de rechter op basis daarvan een veroordeling kan uitspreken. Bewijs kan worden aangevoerd, mits de partijen hoor en wederhoor hebben kunnen toepassen.

Welke informatie ontvang ik tijdens het proces?

De volgende informatie wordt aan het slachtoffer meegedeeld:

- op verzoek: de stand van de strafprocedure;
- automatisch: de datum van de zitting waarop zijn zaak wordt behandeld;
- op verzoek: elke definitieve uitspraak in de vervolging.

Heb ik toegang tot de procesdossiers?

Wanneer een klacht wordt ingediend bij de politie, ontvangt de indiener gratis een kopie daarvan, hetzij onmiddellijk, hetzij binnen één maand na indiening van de klacht. Klagers kunnen de rechter bij wie hun zaak aanhangig is ook om specifieke procedurele stappen verzoeken.

Als de klager zich als civiele partij in de procedure heeft gevoegd, heeft hij recht op inzage in het dossier ten kantore van de onderzoeksrechter, na het eerste verhoor van de verdachte en de dag vóór elk onderzoek waarvoor rechtsbijstand noodzakelijk is.

Wanneer de procedure is afgesloten, geeft de onderzoeksrechter het dossier door aan de openbare aanklager. Als civiele partij hebt u het recht het dossier te raadplegen, ten minste acht werkdagen voordat de zaak door de raadkamer wordt onderzocht.

Civiele partijen en personen die een legitiem persoonlijk belang kunnen aantonen, hebben het recht om binnen een redelijke termijn vóór de vastgelegde datum van de zitting een kopie van het dossier te ontvangen (met uitzondering van in beslag genomen papieren en documenten). Daartoe moeten zij een verzoek indienen bij de openbare aanklager.

■ Laatste update: 27/02/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken lidstaten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. De Europese Commissie aanvaardt geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid met betrekking tot informatie of gegevens in dit document. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.